Finanšu ministrija

IKT DROŠĪBAS AUDITS: *no dokumentiem līdz realitātei*

Prioritārā audita starprezultātu prezentācija

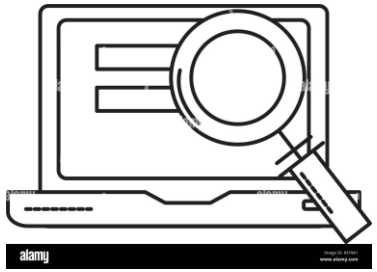

Dace Bērziņa-Ķule
Iekšējā audita departamenta vecākā eksperte
Finanšu ministrija

2025.gada 10.decembrī

Finanšu ministrija

KĀPĒC ŠIS AUDITS IR SVARĪGS?
(un ko realitāte saka priekšā jau šodien)

📌 Audits kā prioritāte (2024–2025)
• IKT drošības pārvaldības audits noteikts kā valsts pārvaldes prioritārs uzdevums, pamatojoties uz MK 20.03.2024. rīkojumu Nr. 188 "Par kopējām valsts pārvaldē auditējamām prioritātēm 2024. un 2025. gadam".
• Audits īstenots saskaņā ar "IKT drošības pārvaldības iekšējā audita veikšanas vadlīnijām", kas izstrādātas, balstoties uz minēto MK rīkojumu.
• Mērķis – iegūt reālu kopainu, nevis tikai dokumentos atspoguļoto situāciju.

📘 Vadlīnijas un labā prakse
• Finanšu ministrijas koordinētās vadlīnijas nosaka vienotu audita ietvaru.
• Novērtējums balstīts uz: spēkā esošiem normatīvajiem aktiem, labās prakses principiem (t.sk. ISO 27001), un topošajām Nacionālās kiberdrošības likuma prasībām.
• Vadlīnijas palīdz "vienā valodā" novērtēt 16 IKT drošības jomas.

📚 Šobrīd – starprezultāti no 35 iestādēm (tendences, ne gala aina)
• Galīgie rezultāti būs līdz 2026. gada 31. janvārim.
• Šobrīd analizēti 35 iestāžu starprezultāti, kas atklāj kopējo situāciju un risku tendences.
• Jau tagad redzamas skaidras likumsakarības un "kopīgās sāpes".

Finanšu ministrija

KO AUDITS ATKLĀJA KOPSKATĀ?
(*pirmās tendences no 35 iestādēm – pirms detalizētajām 16 jomām*)

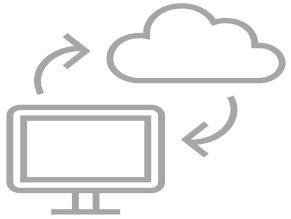

Dokumentos viss izskatās kārtībā – audits parāda, kā ir realitātē.

🔍 **Prakse bieži atšķiras no dokumentiem.**
Dokumentācija nereti ir sakārtota, bet īstenošana ikdienā – fragmentāra.

🧭 **Drošības pārvaldība nav vienmērīga.**
Atbildības sadalījums un procesu briedums būtiski svārstās starp iestādēm

🔐 **Piekļuves un lietotāju kontrole ir vājākā joma.**
MFA, paroļu politika un kontu pārskatīšana joprojām ir galvenie riski.

📘 **Apmācību un zināšanu pārbaudes nav pietiekamas.**
Kiberdrošības kultūra veidojas nevienmērīgi.

🛠 **Infrastruktūra un IS dzīves cikla pārvaldība nav konsekventa.**
Nav vienotu kārtību, dokumentācija nav pilnīga, MDM netiek plaši izmantots

⚠️ **Noturība pret incidentiem un krīzēm – nepietiekama.**
Procesi nav pilnībā definēti vai testēti.

Finanšu ministrija

DROŠĪBAS PĀRVALDĪBAS PAMATI

(no dokumentiem uz realitāti – ko audits parādīja?)

Papīros atbildīgie ir, bet audits parāda – vai viņi ir arī realitātē.

🧭 Organizatoriskā vide

❗ Atbildības sadalījums nav viennozīmīgs; dokumentācija novecojusi.

✅ Sakārtotas lomas un aktualizēti pienākumi stiprina drošības kultūru.

⚙️ Vadības procesi

❗ Trūkst regulāru pārbaužu un risku novērtēšanas.

✅ Proaktīva uzraudzība ļauj savlaicīgi identificēt un mazināt riskus.

🎓 Apmācības un zināšanas

❗ Apmācības notiek neregulāri; nav zināšanu pārbaudēs balstītas kontroles.

✅ Regulāras apmācības veicina kiberdrošības briedumu un IKS efektivitāti.

❗ Galvenais novērojums ✅ Ieguvums

Finanšu ministrija

RESURSU UN SISTĒMU PĀRVALDĪBA
(no sistēmām līdz cilvēkiem – kur slēpjas riski?)

Tīkls bez dokumentācijas ir kā ēka bez plāna – stāv, bet neviens nezina, kas īsti kur ved.

🔄 Informācijas sistēmu dzīves cikls

❗ Nav vienotas kārtības izstrādei, uzturēšanai un izmaiņu veikšanai.

✅ Strukturēta kārtība nodrošina kvalitāti, ilgtspēju un risku kontroli.

🧩 Lietotāju un piekļuves pārvaldība

❗ MFA netiek izmantota; paroles vājas; kontu pārskatīšana – neregulāra.

✅ Stingra piekļuves kontrole samazina nesankcionētas piekļuves riskus.

🖧 Tehniskā infrastruktūra

❗ Tīkla arhitektūras dokumentācija ir nepilnīga un nevienmērīga.

✅ Skaidra infrastruktūras pārvaldība uzlabo drošību un incidentu reakcijas ātrumu.

❗ Galvenais novērojums ✅ Ieguvums

Finanšu ministrija

DATU DROŠĪBA UN PIEEJAMĪBA

(*kur rodas vājās vietas, un kādi ir ieguvumi tās novēršot?*)

Attālinātais darbs ir drošs tikai tad, ja drošība nav attālināta.

☁️ Mākoņdatošana

❗ Nav noteiktu drošības prasību pakalpojumu sniedzējiem.

✅ Skaidri kritēriji nodrošina drošu un kontrolējamu ārpakalpojumu izmantošanu.

💻 Portatīvās iekārtas

❗ Nav MDM; datu šifrēšana nav obligāta.

✅ Centralizēta pārvaldība un šifrēšana aizsargā datus arī ārpus iestādes tīkla.

🏠 Attālinātais darbs

❗ MFA netiek izmantota; trūkst drošas darba vides prasību.

✅ Droša attālinātā piekļuve aizsargā datus un nodrošina elastīgu darbu.

🔧 Atjauninājumu vadība

❗ Nav vienotas, dokumentētas kārtības sistēmu atjaunināšanai.

✅ Regulāri atjauninājumi mazina ievainojamības un uzlabo stabilitāti

❗ Galvenais novērojums ✅ Ieguvums

Finanšu ministrija

NOTURĪBA UN KRĪŽU VADĪBA
(kas notiek, kad notiek neparedzamais?)

Krīzes plāns, kas nav testēts, nav plāns – ir tikai optimisma vingrinājums.

Joma	❗ Galvenais novērojums	✅ Ieguvums
🧠 **Ievainojamības pārvaldība**	Nav regulāru drošības testu, ievainojamību skenējumu vai izvērtējumu.	Savlaicīga risku identificēšana un mazāk "pārsteigumu".
🚨 **Incidentu vadība**	Nav vienotas incidentu vadības kārtības; lomas un atbildības nav skaidri noteiktas.	Ātra, koordinēta reakcija un mazāks ietekmes apjoms.
🔐 **Datu drošība**	Nav pilnīgas šifrēšanas un rezerves testu.	Uzticama datu aizsardzība.
♻️ **Nepārtrauktība**	Plāni nav testēti, rezerves kopijas netiek regulāri pārbaudītas.	Stabilitāte un ātra atjaunošanās.
🛡️ **Krīžu vadība**	Nav pārbaudītu scenāriju.	Gatavība un noturība krīzēs.

Finanšu ministrija

KO NOZĪMĒ ŠIE TRŪKUMI?
(kā lasīt audita rezultātus)

Iekšējais audits nav kontrole, bet ieguldījums – ceļš uz drošāku un pārdomātāku vidi.

Audits nav "atradumu saraksts" – tas ir rīcības ceļvedis.
Rezultāti atklāj sistēmiskas nepilnības, kas lielākoties ir risināmas ar pārvaldības izmaiņām, nevis ar dārgiem tehniskiem risinājumiem.

Trūkumi ir līdzīgi visās iestādēs.

Tie nav "nejauši gadījumi", bet norāda uz kopīgu pārvaldības brieduma līmeni.

Risinājumi ir zināmi un praktiski īstenojami.

Daudzi uzlabojumi balstās dokumentācijas sakārtošanā, procesu formalizēšanā un atbildību precizēšanā.

Mazas izmaiņas rada lielu efektu.

Vienots MFA, centralizēta MDM ieviešana, regulāras pārbaudes → būtisks drošības līmeņa lēciens.

Finanšu ministrija

KO DARĪT TĀLĀK?

Trūkumi ir zināmi – un risinājumi ir vienkārši. Galvenais ir sākt ar pamatiem.

1 Sakārtot drošības procesus

Atbildības, riska vadība, dokumentācijas aktualizēšana.
"Procesi vispirms – tehnoloģijas pēc tam."

2 Nostiprināt piekļuves un datu drošību

MFA, paroles, piekļuves pārskatīšana, šifrēšana, rezerves kopijas.

3 Regulāras apmācības un pārbaudes

Kiberdrošība nav vienreizēja aktivitāte – tā ir kultūra.

4 Testēt nepārtrauktību

"Krīzes plāns, kas nav testēts, ir tikai drukāts optimisms."

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!

"Un atcerēsimies – drošība sākas ar izpratni.
Drošība nav projekts, tā ir disciplīna.
Audits palīdz to iegūt un nostiprināt."

Dace Bērziņa-Ķule
FM iekšējā audita departaments
E-pasts: dace.berzina-kule@fm.gov.lv